

BÖLÜM- 9: KULLANICI ERİŞİMLERİNİ YÖNETMEK

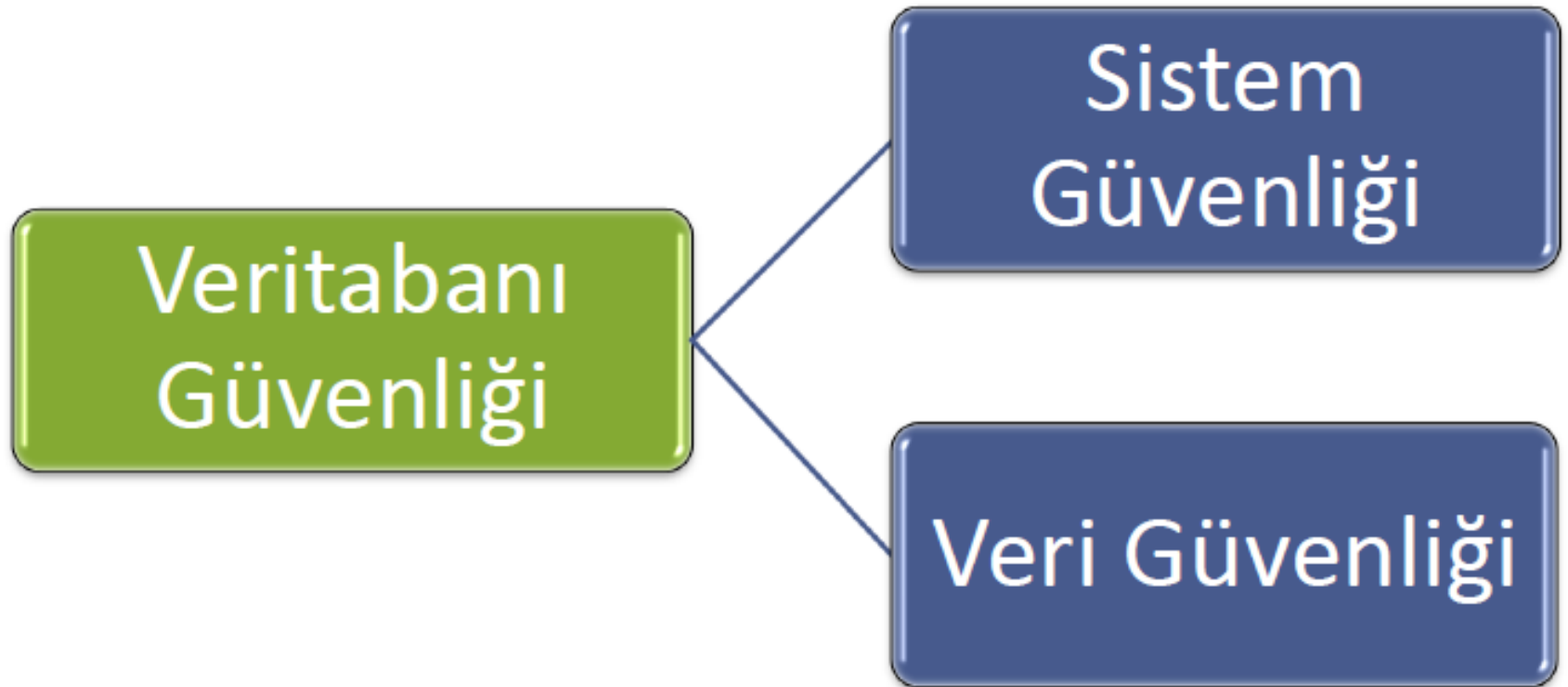
- Sistem yetkileri
- Nesne yetkileri
- Tablolar üzerinde verilebilecek yetkiler
- Roller
- Roller ve yetkiler arasındaki farklar

KULLANICI ERİŞİMLERİ

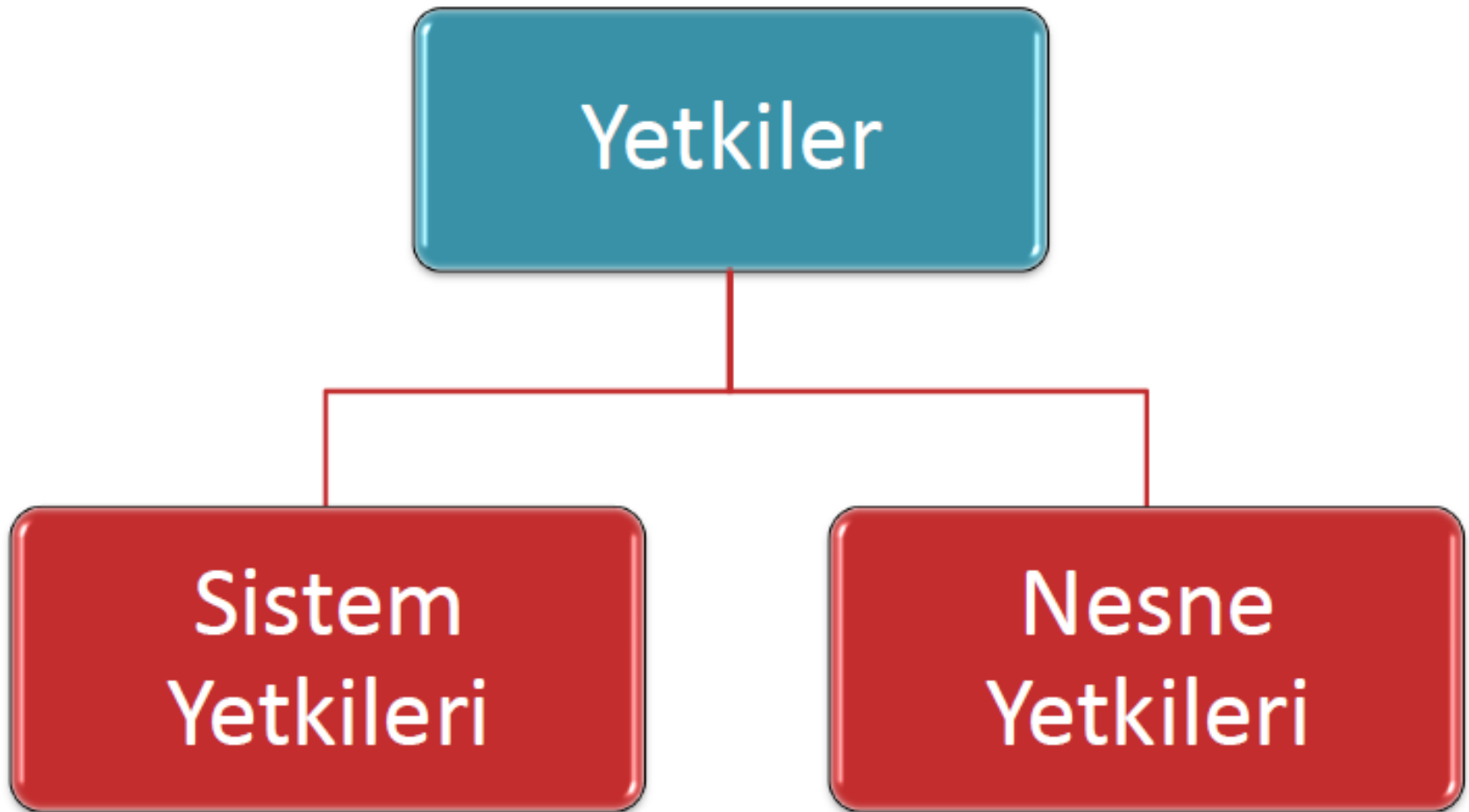
- Kullanıcılar bir Username ve Password ile sisteme giriş yaparlar.
- Giriş sırasında tüm yetkileri kontrol edilir ve ona göre giriş izni verilir.
- Giriş işleminden sonra, kullanıcının yapacağı her bir işlem yetki kontrolünden geçirilir.

GÜVENLİK

YETKİLER

SİSTEM YETKİLERİ

- Birçok sistem yetkisi vardır ve bu yetkilerin bir çoğu DBA (DataBase Administrator)' lerde bulunmaktadır. Birkaç örnek vermek gerekirse :
- Rol oluşturmak
- Kullanıcı oluşturmak
- Kullanıcı silmek
- DB Link oluşturma ve silme
- Dizin oluşturma ve silme
- Job oluşturma ve silme
- Tablo silme
- Prosedür silme
- ...

KULLANICI OLUŞTURMAK

- Kullanıcı oluşturma işlemlerini DBA'ler yapar.
- Bir kullanıcı oluşturulurken kullanıcı adı ve şifre verilmesi yeterlidir. Diğer parametreler default olarak verilir.
- Kullanıcı oluştuktan sonra, ilgili kullanıcı veritabanına bağlanıp yetkileri dahilinde işlem yapmaya hemen başlayabilir.

```
CREATE USER user  
IDENTIFIED BY password;
```

```
CREATE USER AHMET  
IDENTIFIED BY "Sifre123!"
```

KULLANICI İÇİN SİSTEM YETKİLERİ

- Kullanıcı oluşturulduktan sonra, istenilen sistem yetkileri DBA tarafından verilir.
- Bu yetkiler kritik olup dikkatli verilmelidir.

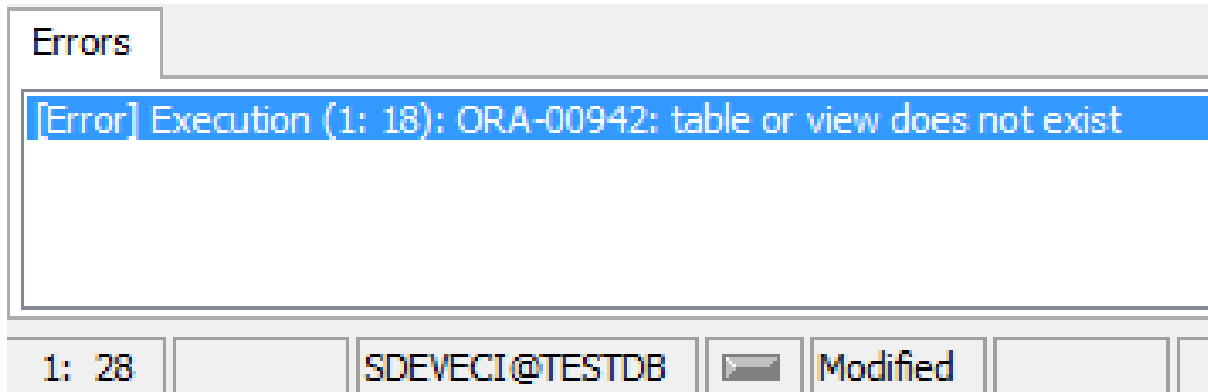
```
GRANT privilege [, privilege...]  
TO user [, user| role, PUBLIC...];
```

```
GRANT CREATE TABLE TO AHMET;
```

- Bir developer için verilen sistem yetkilerine örnek vermek gerekirse
- CREATE SESSION
- CREATE TABLE
- CREATE PROCEDURE
- CREATE INDEX
- DROP INDEX
- ...

KULLANICI OLUŞTURMAK

- Kullanıcı oluşturup connect ve resource hakkı verelim
 - *create user sdeveci identified by Deveci_123;*
 - *grant connect,resource to sdeveci;*
- Tabloya sorgu çektiğimizde yetkisi olmadığı için hata verecektir
 - *select * from hr.employees;*

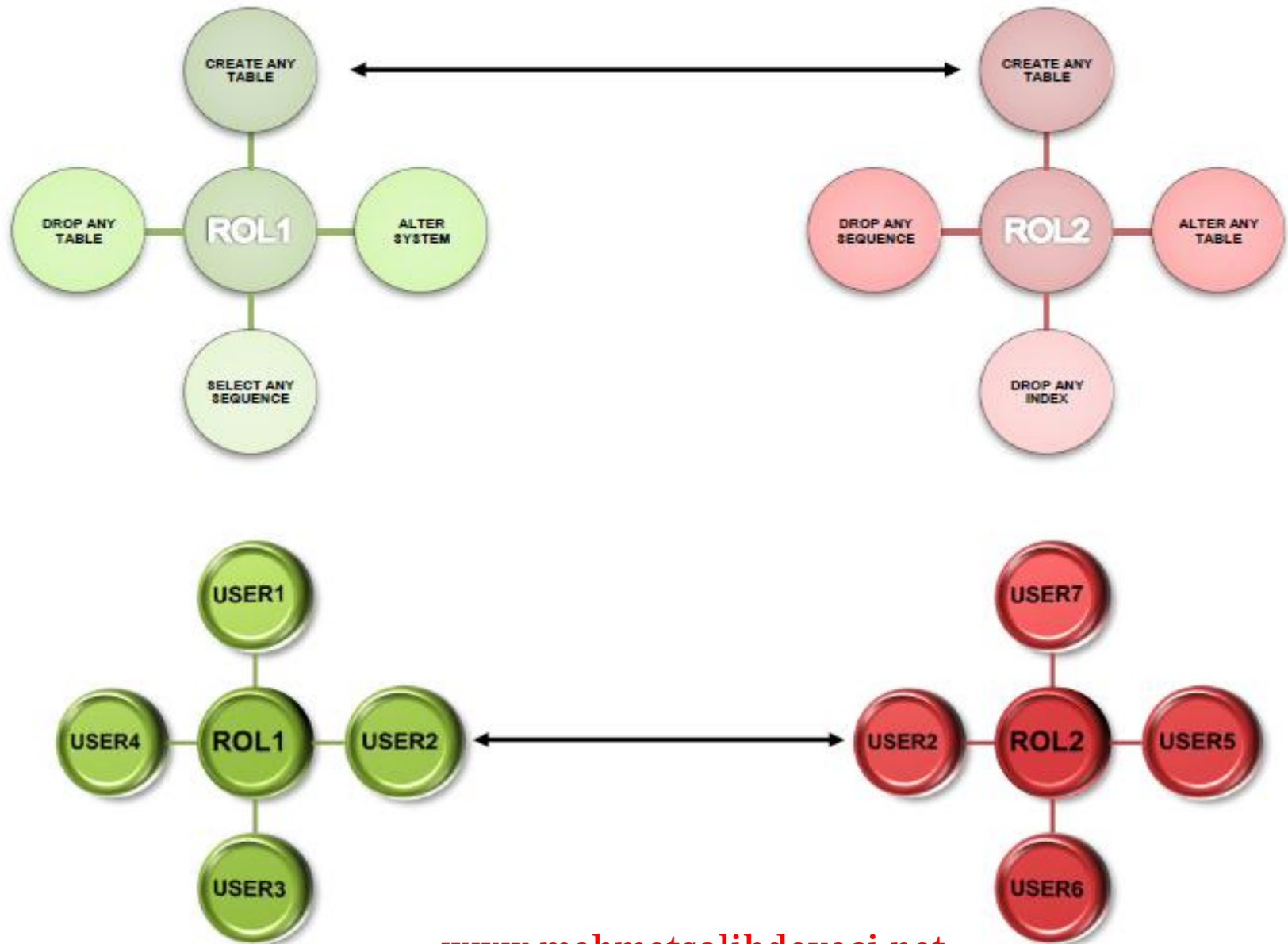

ROL

- Rol, kullanıcılara yada başka rollere verilebilecek bir grup yetki tanımlamasıdır.
- Roller, yetkilerin verilmesi veya geri alınması konularında güvenli ve hızlı bir ortam sağlar.
- Roller genellikle DBA'ler tarafından oluşturulur ve yönetilir.
- Kimin, neye, nasıl erişeceği konularında kurallara uyumun sağlanması ve raporlanmasını kolaylaştırır.

ROL, YETKİ VE KULLANICI İLİŞKİSİ

ROL OLUŞTURMA VE YETKİLENDİRME

Developer lar için bir rol oluşturalım

- *create role developer_role;*

Oluşturulan bu role bazı yetkiler verelim

- *grant select any table to developer_role;*
- *grant update any table,insert any table to developer_role;*

Son olarak bu Rolü bir kullanıcıya verelim

- *grant developer_role to sdeveci;*

Bu adımdan sonra sdeveci kullanıcısı developer_role üne verilen / verilecek tüm haklara sahip olacaktır.

NESNE YETKİLERİ

- Nesne yetkileri nesneye göre değişiklik arzetmektedir.
- Nesnenin sahibi nesne üzerindeki tüm yetkilere sahiptir.
- Nesne sahibi, o nesne için başkalarına yetki verebilir.

- SELECT TABLE
- INSERT TABLE
- UPDATE TABLE
- EXECUTE
- ...

```
GRANT object_priv [(columns)]  
ON    object  
TO    {user|role|PUBLIC}  
[WITH GRANT OPTION];
```

NESNELERE YETKİ VERMEK

- Sdeveci kullanıcısına nesne yetkileri verelim
- *grant delete on hr.employees to sdeveci;*
- *grant insert,update on hr.employees to sdeveci;*
- *grant create any sequence to sdeveci;*

WITH GRANT OPTION

- Alınan yetkiyi bir başkasına da verebilmek için bu seçenek kullanılır.
- *grant delete on hr.employees to sdeveci with grant option;*
- *grant insert,update on hr.employees to sdeveci with grant option;*

YETKİLERİ SORGULAMA

Data Dictionary View	Açıklama
ROLE_SYS_PRIVS	Rollere verilen sistem yetkileri
ROLE_TAB_PRIVS	Rollere verilen tablo yetkileri
USER_ROLE_PRIVS	Kullanıcının erişebildiği roller
USER_SYS_PRIVS	Kullanıcılara verilen sistem yetkileri
USER_TAB_PRIVS_MADE	Kullanıcıların nesnelere verilen yetkiler
USER_TAB_PRIVS_RECD	Kullanıcılara verilen nesneler yetkileri

YETKİLERİ GERİ ALMA

- Kullanıcılara yada rollere verilen yetkiler REVOKE komutu ile geri alınır.
- Syntax aşağıdaki gibidir :

```
REVOKE {privilege [, privilege...]|ALL}  
ON object  
FROM {user[, user...]|role|PUBLIC}  
[CASCADE CONSTRAINTS];
```

- Sdeveci kullanıcıasına verilen yetkileri geri alalım
- *revoke delete on hr.employees from sdeveci;*
- *revoke insert,update on hr.employees from sdeveci;*